

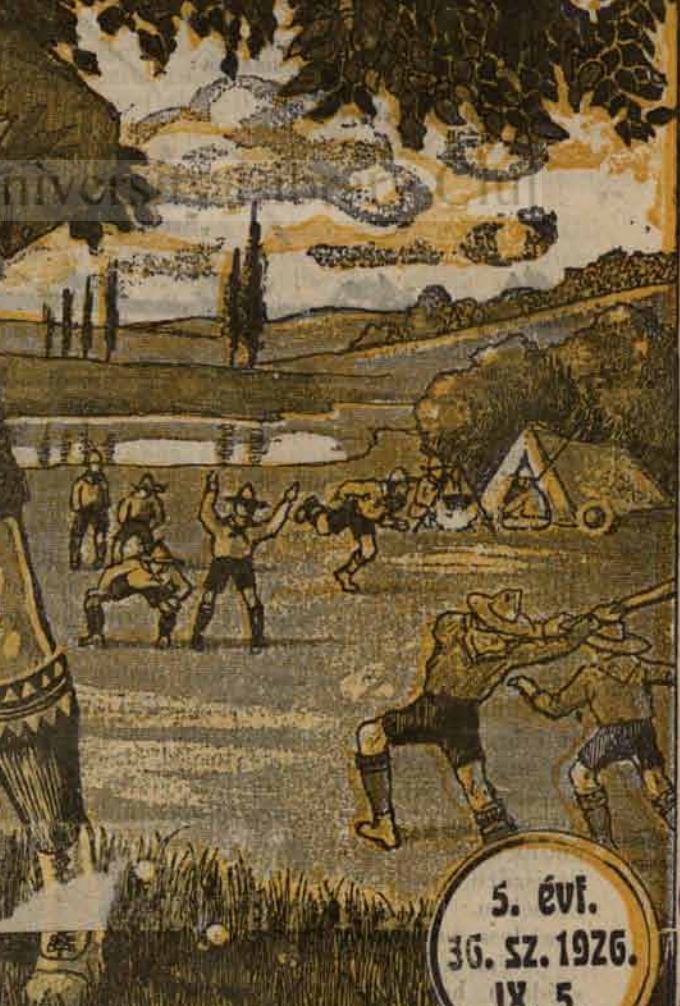
FORANT

CIMBORA

ROMÁNIA ÉS AZ UTODALLA-
MOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:

Benedek Elek

5. évf.
36. SZ. 1926.
IX. 5.

KONIGS PAYER OHNE

in elv...

A vén cimbalmos.

Irta: LOSONCZY LÁSZLÓ.

A Sarokban egy kocsmában
Vén cimbalmos vár hiában,
Előtte az asztal végen
Czimbalma ott nyugszik régen.

Várja, várja a vendéget
Mulatozás, ivás végett,
Menni akar már végtére,
Midőn belép egy urféle.

— Téins uram, kérem szépen,
Igy szól hozzá keservében,
Kérek egy vagy két garaskát,
Majd elverem a nótáját.

Hejh, téns uram! hajdanában
Több kedv lakott a kocsmában:
A cimbalom minden este
Élelmünket bekereste.

De ő mindig egyet játszik,
Szempilláján könyösepp látszik,
Nem ért, nem hall keservében —
„Nem ugy van már, mint volt régen!”

Tudj' isten egy idő óta
Nem oly kedves az a nóta:
Kicsiny itce — nagy az ára,
Senki sem jön a kocsmára!

En itt ülök, jaj de nincsen
A ki vígan nótát intsen.
Gyermekem van egy kuckóval
S nem élnek cimbalom-szóval.

Nincsen senki jóemberem . . .
Kérem, téns ur . . . majd elverem
A mint tudnom adta isten:
„Nem ugy van ná, mint volt régen!”

A cimbalmos csak jár, csak jár
S valahára cseng a pohár;
Mondja ez is, az is neki —
Czimbalmán ezt s azt verje ki.

Szól a zongora.

Irta: BENEDEK ELEK.

A falusi ember nem győz eleget esodálkozni azon, hogy a nagyvárosi ember rendszerint még a tőszomszédját sem ismeri. De más is az élet falun! Ott minden reggel átköszönnek a kerítésen: „Jó reggelt, szomszéd uram! Egészségére az éccakai nyugodalmat!” Ő viszont kívánja s aztán megtudakoljuk, ki mibe fog a mai napon. Este ismét összekerülünk a kapu előtti padon s ott beszámolunk egymásnak a ma végzett dolgokról. Itt összeverődik az egész szomszédság s alaposan meghányjuk-vetjük a falu dolgát, de még az országot is. Nincsenek titkaink. Hiába rejtegetjük azt, amink van, s hiába dicskedünk el azzal, amink nincs. Tudjuk, kinek hány a marhája, a háziszárnyasa, s azt is, kinek hány krajeár van a zsebében. Azt is tudjuk, kinek mi volt az ebédje s mi lesz vacsorára.

Nem is igen hitték el nekem a falusi szomszédaim, hogy a városi szomszédaimat nem ismerem.

— Pedig ugy van, mondtam én. Csak annyit tudok, hogy a ház, amelyben lakom, akkora, mint egy kaszárnya. Ellakhatnék benne az egész falu. Csak annyit tudok, hogy vannak benne nagyobb és kisebb lakások, de a lakókat névszerint sem ismerem. Na, meg annyit is tudok, hol van zongora s hol nincs. Fölöttem nincs, az bizonyos, mert a legfelső emeleten lakom. De már alattam van. Ott mindig veri valaki a zongorát: boci, boci, tarka . . .

Igenis, mindig verte valaki a zongorán: boci, boci, tarka. Hanem egyszer mi történt? Az történt, hogy a zongora . . . megnémult. Eltelt egy nap, eltelt kettő, de három is: nem szólt a zongora. Hiszitek, vagy nem hiszitek: elkezdett nyugtalanítani a zongora megnémulása. De még egyéb is történt. A mi lakásunkon is elhallgatott a cimbalom, el a hegedű, csupán a kéteszfendős baba esörgettyűjének kegyelmeztek meg, de

annak is csak úgy, hogy kitessékelték a konyhára.

— Mi dolog az, gyerekek? kérdeztem a nagy csöndesség harmadik napján. Mért nem szól a hegedű meg a cimbalom?

— Szegény Lilike súlyos beteg, mondották a gyermekek nagy szomorúsággal.

— Ki az a Lilike?

A gyermekek csodálkozva néztek rám.

— Te nem ismered Lilikét? Azt a szőkehajú szép leánykát? Alattuuk láknak.

— Igazán nem ismerem. Nem is láttam. Hát ti honnét ismeritek?

— Onnét, mondotta az egyik leányka, hogy ott is van egy kis baba. Azt is délben, ha szép az idő, levegőre viszi a dada. Velök megy Lilike is. Ha sétálni megyünk, mindig találkozunk vele a ligetben. Jaj, de aranyos leány az a Lilike! Már „felsőbb” leány. Most tanul zongorázni ő is. De most nagy beteg. . .

— Igen, vette át a szót a másik leányka, Lilikének tifusza van s az szörnyű betegség.

— És felüzcetek ide, hogy ne zeneeljünk; de még arra is megkértek szépen, hogy csöndesen járjunk.

Éppen ebben a pillanatban döntött fel egy széket az egyik fiú.

Mind rátámadtak.

Jaj, te szerencsétlen, te! Mit gondolnak rólunk a Lilike szülei?

Attól a naptól kezdve jöttek a hírek a szegény Lilikéről. Nem elég a házi-orvos. Többen összegyűltek híres, nagy tudományú orvosok, tanakodtak Lilike fölött, a fejöket csóváltgatták, érthetetlen nyelven beszéltek. Így mesélte az első dada a felső dadának.

— Meghal a szegény Lilike, meg! keseregtek a leánykák.

— Nem sétál velünk többet.

— Nem hozza többé magával a babáit. Emlékszel arra az aranyhajura? Azt is Lilikének hívták.

Hét mult el hét után, csöndes volt a szomszédság, még a eselések is halkán porolták a szőnyeget: mind Lilikére gondoltak. Aztán egyszer a csörgettyűnek is lába kelt, mivel annak is lehallatszott a cserregése. Csöndes az egész ház. Szeretet, részvét, gyöngédség költözik az egymást nem ismerő emberek szívébe. Mind a szegény Lilikéről beszélnek, rajta sajnálkoznak azok is, akik sohasem látták. Én is őismerem már Lilikét, annyit beszélnek róla, annyit rajzolják

szőke haját, kék szemét, nevetős ajakát. Látom, amint futkos a ligetben, ide-oda szalad a dada karján röpked babához, megcsókolja, aztán tovább lebben. És látom, amint most ott fekszik ágyacskájában szótlanul, beesett szemmel, kigyult arccal s látom mellette anyját, apját, akik virrasztanak fölötte, el-elfordulnak és sírnak.

. . . Hanem egyszerre csak jönnek a jobb hírek.

— Lilike már felült az ágyban!

— Lilike már egyszer körülsétált a szobában!

— Lilike már leült a szőnyegre, a babái mellé s játszott velök.

Igy jönnek a hírek napról-napra Lilikéről, míg egyszerre csak érzem, hogy, mintha valami mozgatná a divány párnáját a fejem alatt. Ismerős hangokat hallok. Halkabban, lágyabban vedrődnek fel, mint egykor, a régi ismerős hangok.

— Halljátok? Ti is halljátok, gyerekek?

Halljuk, halljuk, tapsolnak a gyerekek. Ez Lilike! Ő zongorázik!

És egyszerre megszólal a házban, ahány zongora, mind. És megpendül a mi lakásunkon is a cimbalom. Cincog a hegedű. Cserreg a csörgettyű. Dalolás, nevetés az egész házban. Még a nap is benevet az ablakon.

Velünk nevet, velünk örvendez.

(Kisbacon.)

Égszakadás, földindulás.

Egér futott macska elől,
Macska futott Laci elől.
Lacit meg az apja üzte
Laci rossz fát tett a tűzre.

Kis egér bujt a lyukába,
Macskát menti fürge lába
Csak a pajkos Laci gyerek
Szorul és szörnyen pityereg.

Bujna ő is egérlyukba
Vagy a háztetőre futna,
De már apja utólérte,
Laci rossz volt, lakol érte.

Cica-mica.

Cica-mica, mi kéne?
-- Nyáu, nyáu, tej kéne!
Fogjál inkább egeret.
-- Fogtam én már eleget.

Cica-mica dehogy fogtál,
A kuckóban lustálkodtál.
Hizeleghetsz, nem kapsz tejet,
Mind megitták az egerek.

Szilasy Bálint szép története.

Írta: Fábian Gyula - Rajzolta: Fábienne Biczó Ilona.

— De nekem nem! — válaszolt Süket uram, amikor Pál diák lefordította a basa szavait. — Gondold meg kegyelmes basa, hogy ez a halál sem kedvez a hangomnak, mert hiszen tönkre megy ebbe a torkom. Ez sem kántorhoz illendő halál! Valami más, illendőbb halált szabjon rám!

Pál diák lefordította ezt is, nem mulasztván megjegyezni, hogyha szabad lenne, hát ő nevetne nagyon ezen a dolgon, de hát nem mer, míg felhősnek látja a basa homlokát.

Deberhán hallva Süket uram válaszát, igazán nem tudta, hogy mit gondoljon? A haragja is mulni kezdett, amit Pál diák azonnal észrevett. A basa megszólalt.

— Hát nem bánom, kérdezd meg ettől a bolond gyaurtól, hogy miképen akar meghalni? Teljesítem a kívánságát. Felőlem akár elevenen elröpülhet a másvilágra!

Süket uram elgondolkozott a basa szavain. Válogathat abban, hogy akar meghalni? Akár elröpülhet a másvilágra? Repülhet! Repülhet!

Jézusem! Te voltál az egyetlen, aki felrepültél az égbe. Meg illés a tüzes szekéren! De hol vegyen ő ilyen repülő szekeret? Repülés! Repülés! Szállni a levegőben!...

Es akkor hajagos kinyitotta a tosonci kollégiumban látta magát. Bálint ült mellette. Fölvillant Pataki Gerzson alakja, mint valami jelenés. Tojáshejat dobott föl a levegőbe...

Süket uram fölkiáltott.

— Röpülni fogok!

— Micsoda!

— Az Isten szerelmére, hajlitsa felém a basa szívé! Mondja neki, hogy én leugrom a hatvani vár bástyája tetejéről az árokba, ha azután meghagyja az életemet!

Pál diák különösen nézett rá Süket uramra. Azt hitte magában, hogy halálfélelmeben az esztét veszítette. De azért elmondta a basának a rab kívánságát. A basa jó kedvre derült.

— Jól van. Ugorjon hát le a déli bástya

tetejéről. Az jó tizenhat öl magas. Azután nem bánom, éljen tovább, ha össze tudják varrni a csontjait a dsinek, mert bizony miszlikbe fog törni a mély sáncban!

— Adja azt a basa írásban.

— Jól van! Kapjon róla írást is!

— De még azt is igérje meg, hogy magammal vihessek bármit a toronyba és azzal ugorjak le, amivel akarok!

— Jól van. Akár erről is kaphat írást. Egy félórát adok ennek a bolondnak. Akkor lemegyek a sáncba és ha a kendőmmel intek, akkor ugorjék, mert a háta mögött áll majd Abdallah, aki a második kendő lobogtatásra leüti a fejét.

— Kisérjen el diák uram a bástya tetejére. Beszélni akarok kegyelmeddel.

Pál diák fölment Süket urammal a torony tetejére. Ott Süket uram elmondta a végrendeletét, végső üzenetét Krisztinka asszony és Lackó fia számára.

— Most pedig Pál diák, áldja meg az Isten. Imádkozzon értem, menjen le és a várudvarról küldje fel a kofa-asszonyt, aki itt almát árul. Ezt a kofát felküldeni el ne felejtse, Jézus két sebére kérem! Ott ül az udvar közepén. Nézze csak, imét is jól lehet látni! Küldje fel! Az életem függ ettől! Megcselekedje, amire kértem!

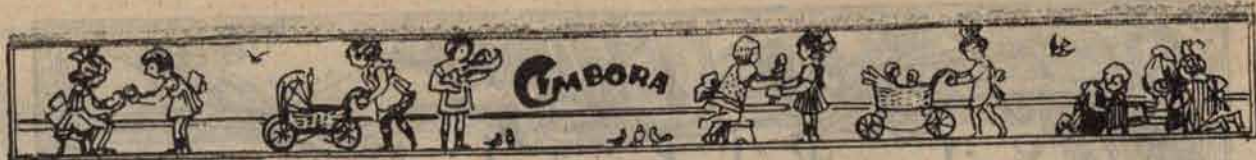
Pál diák lement. Süket uram a szemével kísérte és csak akkor nyugodott meg, amikor látta, hogy a várudvaron beszélget a kofával és az fölfelé indul. Megkönnyebbülten sóhajtott föl.

A basa besétált a sáncárokba a kíséretével. Fölnézett a magas bástya tetejére. Ott állott a nagy magasságban Süket uram. Mellette balkézzől Abdallah a szerezesen hóhér állott nagy pallosával, jobbkezzől pedig egy kofa püros rokolyája virított. A kofa egy nagy ernyőt tartott Süket uram felett.

A basa haragja egészen elpárolgott. Nevetett hangosan, jókedvűen a kiünnös kivégzési előkészületeken.

— No, ilyet még nem láttam! A halálra

itelt az archőre fehérségét védi a nap ellen. Azt a szép arcát, amely olyan, mint a tejbe hullott rózsaszírom!

A basa kivette az övéből a kendőjét és meglöbögötte. Süket uram meg kivette az óriási piaci ernyőt a kofa kezéből és a bánya fokra hágott s Jézus! Leugrott.

Pál diák behunyta a szemét és magában felsóhajtott: Vedd magadhoz, Uram, szegény magyarod lelkét!

Dehogy a test zuhanását nem hallotta, hát fölpilantott.

Süket uram még mindig nem ért le a

földre. Szép tempósan szállott alá, göresösen fogva a nagy kota-ernyő nyelét. Fár percen alatt csakhamar lezakkant a földre. A térde lerogyant, leült a földre nem is messze a basától, aki bamulattal és jókedvűen nézte a különös mirakulumot. Süket uram nagynehezen fölkelte. Megtapogatta magát, kiönösen azt a tagját, amely legerősebben hozzakocant a földhöz. No, az a testrésze nem törött össze. Nem volt az üvegből. A többi tagja is épségben maradt. Csodálkozva nézett maga körül.

(Folytatása következik)

MI UJSAG?

(—) Ford repülőgépeket is gyárt. Ford egy amerikai automobil gyár tulajdonosa, aki olyképpen tett világhírnévre azért, hogy egészen más eszközökkel és módon gyártja autóit, mint a többi autógyárak. Ford abból indult ki, hogy sokat és olcsón kell termelni, mert csak így tud sok embernek kényeret adni és csak így éri el, hogy mindenkinek saját autója lehessen. Ecélből úgy rendezte be gyárat, hogy abban naponként 7000 automobil készül el. A munkatermeken — így képzeljétek el — egy vasút halad végig, amely a készülő autót lassu menetben tovább szállítja. A mozgó pálya mentén gépek és emberek állanak. Minden ember, mikor a készülő autó előtte elhalad, mozgásba hozza az általa kezelt gépet, amely egy szeget üt az autóból vagy egy csavart srófol rá, vagy reszel rajta egyet és így tovább. Mire az autó az utolsó emberhez ér, már készen áll, benzin is van benne és a legutolsó ember begyűjtja a motort úgy, hogy az autó készen kiszalad a kapun. Hogy ennek a gyárnak méreteiről fogalmatok legyen, egy pár adatot közlök: naponta 7000 autó készül. Ezek az autókön rengeteg gép és 165,000 ember dolgozik. Nincsen Erdélyben olyan város, amelynek 165,000 lakója legyen és a Ford-gyárnak annyi a munkás létszáma. Az okos, tervszerű és beosztott munkával elérte Ford azt, hogy egy autó, amely 1908-ban 1000 dollárba (220,000 leibe) került, ma már csupán 265 dollárba (azaz 58,300 leibe) kerül és így tényleg Amerikába majdnem minden embernek saját automobilja van már és most ugyanezt akarja megcsinálni a repülőgépekkel. Hiszenlé módszer szerint olcsó és biztos repülőgépeket akar gyártani, amelyek téberszállításra is alkalmasak legyenek. Ha a repülőgép-gyártás ugyan így sikerül neki, mit, ohogyan az autó-

gyártás sikerült, tíz-husz éven belül annyi repülőgép lesz Amerikában, mint amennyi autó ma ugyanott szárad. Mutatóba még hozzánk is eljut egynehány.

( ) Az itatóspapír feltalálásának ötvenedik évfordulója. Nagyon sok értékes találmány van a világon, melynek létezését egy véletlennek köszönheti az emberiség. Ilyen találmány az itatóspapír is, amelynek feltalálása először nagyon nagy bosszúságot okozott a tulajdonosának. 1876-banegy angol papirgyárban, melynek egy Mc Lindy nevű ember volt a tulajdonosa, az egyik munkás feledékenységből nem kevert a papír nyersanyagába elegendő enyvet. Az ilyen módon előállított papír persze használhatatlanná vált. A gyártulajdonos magánkivül volt haragjában s csak később vette észre, hogy a rosszul sikerült, enyvezetlen papirosnak mégis van egy jó tulajdonsága: beissza a tintát. Élelmes ember volt, felismerte ennek a jelentőségét és hasznára fordította a mulasztást. Elkezdte nagyban gyártani az itatóst úgy, hogy hamarosan meggazdagodott belőle. Ma már az itatóst ösét, a porzót csak hírből ismerjük és az itatóst elterjedt az egész világon.

(—) Shaw Bernard hetven éves. Az angolok legnagyobb írója, Shaw Bernard, most ünnepelte hetvenedik születésnapját. Shaw minden írásában a mai élet ferdésegeit óstorozta és különösen azt bírálta, amit az emberek többsége ma a világ erkölcsének fogadott el. Shaw kimutatja, hogy ez az elfogadott erkölcs nagyképu és hazug. Shawnak, mint mindenkinek, aki nincsen egy véleményen a tömeggel és az azt vezető kormánnyal, igen sok ellensége van. Ez azonban nem izgatja a kitünő angol író-t és továbbra is rendületlenül és nagyon fájó gunnyal mutat rá arra, hogy milyen helytelenül és ostobán él és hagyja magát vezetetni a tömeg.

Stánczi néni rádiója.

Ti, ugy-e, azt hiszitek, hogy Stánczi néni nem érdeklődik az újabb meg újabb találmányok iránt. No, ebben csalódtok, gyerekek, mert igaz, hogy Stánczi néni ma is régimódi fejkötőt visel, pontosan olyat, amelyet még a dédnagymamája viselt a 18-ik század alkonyán és a 19-ik hajnalán, de egyébként lelkes barátja a haladásnak, s alig hogy hírére hallotta a világ legcsudálatosabb találmányának, a rádióé, mely drót nélkül, egyszerűen a levegőben át hozza el a beszédet, a muzsikát, az éneket a világ egyik végéből a másik végibe, bezzeg, hogy nyomban fel is szereltette a rádiót az ő rózsadombi villájában. Persze, mondanom se kell tán, hogy mint afféle takarékos asszony, elébb kipróbálta mást, hogy vajjon nem svindli-e ez az egész találmány. Hát, ennek az ellenkezőjéről hamarosan meggyőződött, mégpedig az Öcsikék lakásán, ahová a rádiót Andris és Öcsike együttes erővel vezették be. Mert, akár hiszitek, akár nem, gyerekek, a pesti fiúk már úgy kitanulmányozták a rádiót, hogy ők maguk, minden segítség nélkül felszerelik. Most persze ti azt gondoljátok, hogy Stánczi néni, a híres, takarékos, Andrisal meg Öcsikével vezettette be a rádiót. Hát, ebben megint csalódtok. Ha nem hisztek nekem, majd hisztek Öcsikének, aki az alábbi levélben írta meg nekem a rádióval kapcsolatos legújabb nadselű gondolatát. Ime:

Édes nagyapóka lelkem, halljon esodát! Stánczi néni annyira elragadta a mi rádióé, hogy amikor végjhallgatott egy érzékeny nőt, lelkesülten kiáltott fel: Gyerekek! Koszt, vasz koszt, a rádióé én is bevezettetem. Nagyapó, persze, mint afféle falusi ember nem tud németül, hát én lefordítom a fenti hármasszót, melynek ez az értelme: kerül, amibe kerül, vagyis: akár mennyibe kerül, ő is bevezeteti a rádióé. Nos, bevezetette s valóban, nem sajnálta a költséget, elsőrendű az ő rádióé. Az én tollam nem képes leírni, legfennebb a nagyapóé írhatná

le méltóképpen a Stánczi-Czenczi néni gyönyörűségét, amikor egyszerre csak fülébe esendült Csokonai Vitéz Mihály halhatatlan költeményének a zenéje:

Földiekkel játszó
Égi tünemény,
Istenségnek látszó
Csalfa, vak remény

Ez volt tudniillik kedvence dala Stánczi-Czenczi nénié, amikor ifjú leánykorában, s most, hogy újra hallotta, valósággal átszellemült az arca,

két keze önkéntelen összekulcsolódott, egészen bizonyos, hogy Stánczi-Czenczi néni imádkozott. Ha senki más el nem hinné is, tudom, nagyapó elhiszi, ha mondom, hogy engem mélyen meghatott Stánczi-Czenczi néni átszellemülése, mert én magam is imádom Csokonai Vitéz Mihályt és e költeményét, amely az én szent meggyőződésem szerint, örökéletű.

Stánczi-Czenczi nénié, könnyebhorult a szeme, s bár ez a boldogság könye volt, gondoltam egy nagyot: meg fogom kacagtatni. Ha a lassusárdásra gyorsárdás következik, mért ne következék e szomorú nótára vig nóta? A gondolat nemesak nadselű volt ezuttal, de szép is s könnyen végrehajtható. Mialatt Stánczi-Czenczi néni hosszan elmerengett, észrevétlenül bemásztam a rádió-asztal alá s jól elváltoztatott hangon rágyújtottam erre a régi, de még mindig

népszerű nótára, amelyet épp az nap hallottam egy suszterinástól:

Csicsónénak három lánya,
A háromnak egy szoknyája,
Csicsóné, galambom,
Végy még kettőt, asszondom!

Jesszusom, mi ez? hallottam Stánczli-Czenczi néni sikoltását, de én újabb népszerű nótára gyujtottam, mely hangzik a következőképpen:

Azért, hogy én gyalog járok,
Szeretnek engem a jányok,
Hajnalba, hajnal előtt,
Rózsafa nyílik a kapum előtt!

— Szörnyü! Szörnyü! botránkozott Stánczli-Czenczi néni, én nyomban eldanoltam az utolsó két sor egy remek változatát, amely így szól:

Hajnalba, hajnal előtt,
Bivalborju táncol a kapum előtt!

— Gyalázat! Disznóság! Kiabált Stánczli-Czenczi néni. No de ilyet! Hát ezért vezettem be a rádiót 10 millió koronáért, hogy nekem ezt nótázzák — piha! ki sem merem mondani. Nosza, rögtön telefonált a rádió-központnak, az igazgatót lesvindlerezte, de még a kormányt is, mely ilyen gyalázatos találmányt beenged az országba, hogy asszongya: Csicsónét meg bivalborjut énekelnek be. Persze, a rádió-igazgató nem valami finomul válaszolhatott, amit Stánczli-Czenczi néni visszakiabálásából következtetek, mondván: Hallja az ur, kikérem magamnak, sem nem álmodtam, sem meg nem örültem! Mit? Örült kakadu vagyok? Az ur meg örült csimpánz! Alászolgája!

Ezzel lecsapta a telefonkagylót, de később, amikor egy kicsit kifujta magát, ismét fölvette a kagylót, telefonált a rádiószerelőnek, aki véletlenül nem messze lakott s tiz pere mulva meg is jelent. Én persze összezsugorodtam az asztal

alatt, hallgattam, mint a nyul a bokorban, már majd megpukkadtam a visszafojtott kacagástól, mialatt Stánczli-Czenczi néni aprójára elmesélte a szörnyü, a rettenetes, a hallatlan, a botránys esetet.

— Nagyságos asszonyom, jutott végre szó-

hoz a szerelő, itt valami rendkívüli esuda történt, még a rádiónál is nagyobb esuda, mert magam is leheteflenségnek tartom, hogy a rádióba beleénekeljenek ilyen izléstelen nótákat. A nagyságos asszony rádióján nem találok semmi hibát, tehát csakis az lehetséges, hogy csudamódon ezek az utcán énekelt nóták belekeveredtek a hullámzó Balaton... akarom mondani a hullámzó levegőbe, elnyomták azokat a gyönyörű dalokat, amelyeket a rádióba beleénekeltek.

A szerelő ilyen finom ember volt, szavaival kissé lecsendesítette Stánczli-Czenczi nénit, de finom szimatja is volt, mert egyszerre csak letérdelt a rádióasztal mellé, fölemelte a függönyt, mely a hirtelen összetakolt asztal durván fara-

gott lábait takarta el s e durván faragott lábak közt mindjárt felfedezett két lábat, abba bele-

kapaszkodott, szép gyöngén húzta, húzta, addig húzta, hogy egyszerre csak künn voltam egész mivoltomban. S mit gondol, mi történt erre, nagyapóka lelkem? sikerült a nadselü gondolatom: megkacagtattam Stánczli-Czenezi nénit!

Csak ugy esengett a ház Stánczli-Czenezi egészséges, ropogós kacagásától.

— Ó, te kedves esirkefogó, te! ölelt, esóholt, meg közbe-közbe barackot nyomott a fejemre, van száz esztendeje, hogy ilyen szivemszerint nem kacagtam.

— Hiszen, éppen ezt akartam, mondtam én. Amikor aztán jól kikacagta magát, ujon fel-

hivta a telefonon a rádióigazgatót, bocsánatot kért a sértésért, mondván: a nótákat az a drága lelkem, gyönyörűségem Öcsike énekelte.

— Á! Az Öcsike! hallottam az igazgató kérdését. Brávó, Öcsike! Legközelebb jér ide s beszéld bele a rádióba valamelyik nadselü gondolatodat. Kapsz egy kiló bambucot!

— Áll a vásár! feleltem vissza.

No, nagyapó lelkem, gondolta volna-e, hogy ilyen nagy hire lesz az én nadselü gondola taimnak?

(Kisbacón.)

A másolat hitelül:
ELEK NAGYAPÓ

Bélyeggyűjtés.

(—) Mikor még nem volt levélbélyeg. Volt idő, amikor még nem tudták volna a mai szorgalmas bélyeggyűjtők ezt a szenvedélyüket kielégíteni. Hiszen tudjátok, hogy a régi időkben még posta sem volt, mely most a legnagyobb távolságokra közvetíti az emberek mondanivalóit. Az emberek más módon tartották fenn az érintkezést. Az ókorban például fáklyákkal bizonyos távolságokra öröket állítottak fel, akik éjszaka meszszelvilágító fáklyákkal adtak egymásnak jeleket. Ismeretes Attila postája is, aki széles birodalmában embereket állított fel, akik kiabálva adták tovább egymásnak a híreket. Később pedig az írott leveleket fullajtárok, futárok vitték. Néhol gyalog jártak, néhol meg lóháton. Ez a hírszolgálat az ókori perzsa birodalomban volt a legfőkételesen kifejlesztve. Csak XIV. Lajos francia király korában keletkezett modernebb postajárás. Egy B e l a y e s nevű franciának jutott eszébe, hogy papírszallagokkal kösse át a leveleket, amelyre fölirták, hogy a feladó lerótt a kézbesítési díjat. A mai bélyegek őseit Szardínia szigetén hozták először forgalomba a 1818-ik esztendőben. Persze e bélyegeket később a vasuti hálózat kifejlődése tette szükségessé. Angliában 1840-ben kerültek forgalomba a bélyegek. Ausztriában 1858-ban, míg Magyarországon 1872-ben nyomták az első könyvatos bélyegeket. Azóta mindenütt bevezették a világon úgy, hogy a legkisebb államban is használják őket.

(—) Új román bélyegeket vezet be a posta. A postai vezérigazgatóság új bélyegek bevezetését határozta el. Ecélből pályázatot írt ki a legszébb kivitelű rajzok beküldésére, amelyre a kitűzött díjak is szép összeget tesznek ki. A feltételek szerint az új bélyeget a király ő felsége képe-

fogja díszíteni, keretben. A keretet éles áru- és fényhatásokkal kell megrajzolni — mondja a pályázati felhívás — olyan módon, hogy az aré minél jobban érvényre jusson. A rajzban meg kell lenni a R o m a n i a és P o s t a szavaknak és a bélyeg értékét jelző számjegynek. A bélyegeket 10, 25 bani, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 50, 9 és 10 lejes értékben fogják kibocsájtani. A feltételeknek megfelelő legjobb tervezet készítője 50.000 lei jutalomban részesül. A pályázatra már eddig is több rajz érkezett be, melyet egy külön ecélra kiküldött bizottság fog felülvizsgálni és a megjutalmazott rajz a posta tulajdona marad. Az új bélyegek ez év őszén forgalomba kerülnek.

Találós kérdések.

- Mit adnak ingyen a vásáron?
(l e g ö t.)
- Mit vesz az ember a vásárban a legelőször?
(l e l e k e t e t.)
- Milyen fa van legtöbb az erdőben?
(g ö r b e.)
- Mit csinál a jó Isten, mikor esik az eső?
(s a r a t.)
- Hogyan esik az eső?
(v i z e s e n.)

Biztos hatású enyhe hashajtó a

PURGO BAYER

Elek nagyapó üzeni:

— **Keserü Elvira és Irénke, Piski.** Tévedésből Piski helyett Szék volt a nevetek után, emiatt nem kaptatok meg a nyert könyvet. Eddig bizonynyal megkaptátok. Édesanyátoknak tolmácsoljátok meg üdvözlémet, a rejtvények közül pedig a szelmalomrejtvény sorra kerül. — **Bary Böske, Kolozsvár.** Emlékszem, hogy válaszoltam, csak lassan-lassan kerül sor a válaszokra, mert bizony minden héten igen sok levele kell válaszolnom. Örvendek, hogy jól sikerült a vizsgád s jutalomkönyvet is kaptál és most már harmadik gimnazista diák leszel. Igen szép vonás, hogy nem annyira a könyvnek, mint jó szüleid örömeinek örülsz, s boldogít az a tudat, hogy szüleid nem költötték rád hiába a pénze. Kivánságodra újra közlöm, hogy szeretnél levelezni Deák Tusival és Benedek Edittel s közlöm ismét a címedet is: Calca Feleacului 18. Magam is szeretném, ha megindulna köztetek a levelezés, mert egyik sem bánná meg. Általában igen szeretném, ha összes olvasóim élénk levelezésbe bocsátkoznának, még pedig nemcsak az erdélyiek az erdélyiekkel, hanem leveleznének egymással a különböző országok olvasói, mert ebből a levelezésből is sok mindent tanulnának. Kissé korán kezdted ugyan a regényírásba, de már ha belefogtál és megakadtál abban, hogyan folytasd a szegény leány regényét, azt tanácsolom, ne emeld fel nagy gazdagságra és pompába, mert a gazdagság még nem boldogság és a szegényeken nem a nagy pompában élők szoktak segíteni. Elégedjék meg a hősöd azzal, hogy becsületes munkával tisztességes helyzetbe jut. A nyári beszámolóért nem szükséges elutaznod Kolozsvárról, mert Kolozsvár maga is bőségesen ad irnivalót. Szüleidnek tolmácsold viszontüdvözlémet, neked pedig a kiadóbácsi pótolja a múlt évi 44., 45., 47., 55. és az ezévi 2. és 12. számokat. — **Láng Endre, Szilágysomlyó.** Csakúgy röptiben rajzoltad le a Bábory vár kapuját. Rajzold le szépen, csak így vehetsz részt a pályázatban sikerrel. — **Tolesvay László, Bánffyhnvád.** Bár nem neked, hanem a hugodnak jár az újság, te is szívesen olvasod. Ennek örvendek, hiszen már hatodik gimnazista vagy. De nem vagy egyedül, hála Istennek, szép számmal vannak felső gimnazisták is, akik még nem váltak meg a Cimbórától, mert éppenséggel elég olvasnivalót találnak benne s ami különösen fontos, tiszta jó magyar nyelvel találkozhatnak a Cimbórában, nem is beszélve a Cimbora magas irodalmi színvonaláról. Rejtvényeid közt a pontrejtvény sorra kerül. — **Hermann Lili és Tibor, Kolozsvár.** Most már semmi kifogásolni való nincs a leveletekben, mert a keltezésről sem

feledkeztetek meg. Nem ok nélkül tetszik az új regény, mert amellet, hogy sok benne a kacagató, épp oly sok benne az ismeretgyarapító is. Bizony, megérdemli, hogy anyukátok majd beköttesse. Azt helyesen teszték, hogy nem várjátok a válaszomat, s anélkül is irtok, mert egyszerűen csak megindul a válaszoknak a közlése, s hétről-hétre kaptok választ. — **Farkas Mária, Kolozsvár.** Számoltartom az ígéretedet, hogy ezután szorgalmasan írsz. Örömmel látom, hogy ezután is jól telt a vakáció s édesanyád a kis vendégrokonoddal együtt elvitt a Mátyás király szülőházában levő muzeumba, ahol igen sok érdekes dolgot láttatok. Remélem, hogy ugy erről, mint a tordai nyaralásról bőven beszámolsz majd. — **Heller Olga, Arad.** Még idejében érkezett a leveled, nem késztél el. — **Dubb Árpád, Székelyudvarhely.** Hej, mennyi libát küldtél. Ha ezek mind megelevenednének, minden délben libapecsenyét ebédelne nagyapó. Intézkedtem, hogy a te címedre küldjék a Cimbórát. — **Varga Éva, Hódmezővásárhely.** Vásárhelyen nyaraltál, te, a nagyváradi leány ott kezdeberkerüle a **Jó Pajtás,** amelynek egykor nagyapó volt a szerkesztője. Szépnek találtad a Jó Pajtást, de még szöbb neked a Cimbora, mert azt írod, hogy anélkül nem volna neked egy áldott, nagyon szeretett, jószívű nagyapókád, akihez te úgy fordulsz, mint gyermek az apjához. A koldusleány c. versedre nem azt írom, amit te gondolsz, hogy jobb volna, ha mással töltened az idődet, mert t figyelemreméltó szárnypróbálgatás. Természetesen, kislány vagy te még ahhoz, hogy a Cimbórában közölhető verset írsz, de majd elkövetkezik ennek is az ideje. — **Török Lenka, Zám.** Szébenbe jársz iskolába s bár németül tanulnál mindent, elég jól sikerült a vizsgád. A nyarat Zámiban levelezőlapot. Ujabbban, amennyire csak lehet, azoknak, akik sürűbben írnak nekem levelet, néha levelezőlapot is írok, mert tudom, hogy szeretnék látni a kezem írását. Ősike, amint láthattad, mostanában elég szorgalmasan termelte a „nadselű” gondolatokat. Adomáid közül kettő sorra kerül. — **Dénes Erzsike, Segesvár.** Elhiszem, hogy a sok tanulás után jól esik a pihenés. Bizony, nekem is jól esik a sok írás után, de hát azért vagyok itt, Erdélyben, hogy minél többet dolgozzam és minél kevesebbet pihenjek. A fő, hogy ebben az állapotban igen jól érzem magamat. Azt igen jól teszed, hogy Anyukádnak segítesz a főzésben és a takarításban, mert nem elég az iskolában szerzett tudás: csak az igazán az egész nő,

aki úgy is, mint művelt asszony, úgy is, mint háziasszony, megállja a helyét. Magam is szeretnék megismerkedni veletek s talán még egyszer sikerül elmennem a Petőfi emlékünnepre s akkor remélem, találkozunk. Ibolyka hugodnak és Szilárd ücsédnek üzenem, hogy örvendek a sikerült vizsgájuknak s hiszem, hogy nekik is jól felt a vakációjuk a kénosi nagyapónál. Abból a tintatartóból, amit az udvarhelyi unokák adtak, már sok mesét írtam, s ha Isten meghallgatja Ibolyka kérését, sokat írok még ezután. Édes szüleidnek tolmácsoljátok meleg üdvözlétemet. — **Illés Imre, Margitta.** Nem ok nélkül örülsz az új regénynek, mert Szondy György, a Börme c. regény írója egyike ma a legkiválóbb ifjúsági íróknak. Az ő írásait nagyok és gyermekek egyaránt nagy gyönyörűséggel olvassák. —

Zélig Endre, Mezőbánd. Örvendek, hogy a legjobb egészségedben vagy s remélem, hogy szorgalmasan írsz ezután. Rejtvényeid közül sorrakerem a pontrejtvényt. — **Serester Anna, Bodola, Háromszékmegye.** Neked ugyan nem lehet panaszkodni, hogy nem kaptál elég ajándékot a neved-napjára. Kaptál egy szép ruhának való, hat zsebkendőre való battisztot, egy előnyomatott kézimunkát, két stanieli cukrot, csokoládét, egy nagy üveg parfümöt és sok, sok virágot. Anvukád is, aki szintén Anna, sok mindent kapott. Képzelem, milyen szép volt a ti névnapotok. Szívemből kívánom, mindig ilyen szép legyen. —

Kálló Vilma, Szilágysomlyó. Egyike vagy legszorgalmasabb levélíró unokáimnak s már azért is mentegetőzől, hogy három hétig nem írtál. Bár ilyen szorgalmas levélíró volna minden unokám, mint te. Örömmel látom, hogy helyesen osztottad be az idődet a vakációban is. Dél előtt anvuskának segítettél, délután fürödtél, olvastál, kézimunkáltál, a réten pedig pillangókat segítettél fogni Manci hugodnak, akinek húsz pillangóval kell beszámolnia az iskolában. Pillangófogdosás közben találtál egy négylevelű lóherét, s lám, nekem küldted azt. Abban tévedsz, hogy a pillangófogás nem leányoknak való. Olvasd el, ha még nem olvastad. Vörösmarty Szép Ilonkáját, ezt a gyönyörű elbeszélő költeményt, melynek így szól egyik sora: „Még vagy! így szól a leány örömmel, elfogván a szállongó lepét.” Az En Könyvtárámból eddig három füzet jelent meg, s kapható Nagyváradon, a Riegler Iósef Ede cégnél. Bul. Regele Ferdinand 7.

Hirsch Endre, Székelyudvarhely. Éppenséggel nem haragszom amiatt, hogy csak most írsz először, mert ezt a mulasztást könnyen pótolhatod. Igéred is, hogy pótolod. Azt írod, nagy örömet szerezne neked, hogyha levelet is kapszál tőlem. Ebben az örömben csak úgy részesülhetsz, ha szorgalmasan írsz levelet. A szorgalmas levélírók részére jut időm nemesak arra, hogy az

ujszágban válaszoljak, hanem arra is, hogy rövid levélkét írjak néha-néha.

Felhívás a szülőkhöz!

Az erdélyi lapok kiadóhivatalait a papír és a lap előállításához szükséges anyagok drágulása, valamint a nyomdaipari munkabérek emelkedése már jó idő előtt arra készítette, hogy lapjaik árát kivétel nélkül emeljék. Mi, bár a drágulás következményeit teljes mértékben viselniünk kellett, továbbra is lehetővé akartuk tenni a kisebb anyagi lehetőségekkel rendelkező gyermekek számára is lapunk olvasását és a lap árának emelésétől eltekintettünk. A mai nehéz viszonyok mellett magunkra vettük továbbra is a lap régi áron való előállításának feladatát, de ezt csak az esetben tehetjük, ha kulturális munkánk teljesítésében lapunk előfizetői, illetve azok szülei segítségünkre vannak.

Sajnálattal kell megállapítanunk azonban, hogy a szülők részéről nem találkozunk kellő megértéssel és többszöri kérésünk, sürgetésünk dacára nagyszámú előfizetőnk nem egyenlítetté ki az előfizetési díjakat.

Méltóztatnának belátni, hogy a lap előállítása nekünk hetenkint nagy összegbe: papírba, munkabérbe, bélyegköltségbe kerül, melyeket készpénzben fizetünk és a kiadásokra csak az előfizetési díjakon keresztül nyerünk fedezetet.

Nagyon kérjük tehát mindazokat, akik a Cimbora előfizetési díjával hálalétkban vannak, HALADEKTALANUL egyenlítsék ki azokat, mert ellenesetben kénytelenünk leszünk a lap küldését címükre megszüntetni és a hátralékos előfizetési díj erejéig ellenük a peres eljárást megindítani.

Az előfizetési díjak a következő címre fizetendők be:

Belföldön: A Cimbora kiadóhivatala címére Satu-Mare, str. Mircea cel Mare 5.

Cscheszlovákiában: A Szlovák Általános Hitelbank fiókjához, Kosice, a Cimbora ott vezetett számlája javára.

Magyarországon: A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank központjánál, Budapest, Broczkó Gyula, Satu-Mare, számlája javára.

A kis okos.

Pistika: Anyuka, igaz-e, hogy mi emberek porból leszünk?

Anyuka: Igaz, kis fiam.

Pistika: Ugy-e akkor a négerek szénporból lesznek?

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!
A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő főnap végén közlöm!
A megfejtések beküldésének határideje a főnap 10-ik napja.

Létrarejtvény.

Beküldte: LÁNG ENDRE.

N	Ny
A	E
M	M
I	M
I	F
É	N
D	Ny
L	A
R	I
K	A

Pontrejtvény.

Beküldte: ERDÉLYI ISTVÁN.

K. m. n. v. t. á. y. t. g. y. a. u. s. á. m. t.

Névrejtvény.

Beküldte: SPIRA LENKE.

Rózsi, Olga, Árpád, Ilus, Dazsó.

Egy új találmány neve.

Pótlórejtvény.

Beküldte: MÓDY BABA.

-anúlni
-fazni
-inta
-akk
-resz
-arácsony
-rany
-arancs
-orvégia
-z

A kezdőbetűk egy írónő nevét adják.

A Cimbora könyvosztálya

A cserkészkönyvek új árai:

Farkas Gy.: Tábortüz üzen	15—	leu
Radványi K.: Horog István & Co.	15—	"
Sztrilich—Mócsy: Cserkész segítségnyújtás	10—	"
Butykó: Törvénytárgyalás	15—	"
Scherer: Próbaidős cserkészkönyve	15—	"
Sztrilich—Mócsy: Tábori munkák	20—	"
Radványi K.: Napsugarleventék	15—	"
Kovács D.: Ballag már	15—	"
Scherer: Cserkészek könyve	15—	"

A Magyar Ifjuság Könyvtára

kellemes és szórakoztató olvasmánnyal kedveskedik az ifjuságnak. Köteteit azonban élvezettel olvashatják a felnőttek is. Olcsó pénzért nemcsak szórakozást találhat e kötetek olvasója, amikor ma az általános drágaság miatt a jó könyv ára is elérhetetlen magasságra hágott. Eddig a következő kötetek jelentek meg:

1. sz. Magyar elbeszélők, nyolc elbeszélés . . . . . ára lef 15—
- 2-3 sz. Benedek Elek: Gyermekszínház . . . . . lef 25—
- 4-5. sz. A. Conan Doyle: Tűzkőrüti történetek . . . . . lef 25—

SAJTÓ ALATT:

6. sz. Bábjátékos Pali, Irta: Strom Tivadar.
7. sz. Li Fan bosszúja . . . . . Westermann F. P.
8. sz. Az egyszemű . . . . . May Károly.
- 9-10. sz. Robinson Crusoe . . . . . Defoe Dániel.

CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szerkesztőség:

Bajánii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bajánii-Mare (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszék-megye). E címre küldendők a „Cimbora” részére szánt kéziratok, az Elek Nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatal:

Satu-Mare (Szatmár) Sfr. Mircea cel Mare 3. A kiadóhivatalhoz küldendők a „Cimbora” előfizetési bejelentései és díjai.

Előfizetési díjak:

Romániában évi 400 lei, negyedévenként 100 lei.
Csehszlovákiában évi 80 csehkورونا, negyedévenként 20 csehkورونا.
Magyarországon évi 144.000 magyar korona, negyedévenként 36.000 magyar korona.
Ausztriában évi 112.000 osztrák korona, negyedévenként 28.000 osztrák korona.
Jugoszláviában évi 200, negyedévenként 50 dinár.

Laptulajdonos: Szabadsajtó-könyvnyomda és Lapkiadó rt.
Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

lára, akkor az élők is kezére kerülnek: akkor biztosabban találja el őket a kőhegyü nyíllal, a kőbaltával.

— Uhum! Ugy látszik, az én arcképem is ott lehetett abban az álombeli barlangban! — brummogott az urfi és szinte érezte, mint furódik be a kőavil a füle mögé!

Az ősmedve társaságában Mammuth őfelségét pillantották meg. Tehát az ő élete sem volt biztonságban! A Másbőrében járó nem bujt el előle, mint a többi alattvalója. Hegyes karókkal kivert vermeteket ásott neki s mikor belezuhant, megölte kőfegyvereivel.

A két ur hosszasan elmerengett az ősvilág királyának képe előtt.

— Milyen erős volt, milyen hatalmas! — gondolt fennhangon Balambér. — Mégis megölte a Másbőrében járó!

— Igen, mert a Másbőrében járó tudta azt, amit Mammuth őfelsége nem tudott: hogy többet ésszel, mint erővel! — szólt Szemes doktor.

— Brum-brum! — hangzott most a hátuk mellől.

— Ez már nem képzelődés, kedves barátom! — rettent meg Szemes doktor. — Itt valaki dörmög!

Arra világították a lámpával, ahonnan a dörmögést halották. Ajj! Ez volt csak a meglepetés! Amit ott láttak, az már nem festmény volt, hanem egy valóságos, eleven medve! Két hátsó lábára emelkedett és olyat ordított, hogy Szemes doktor menten elejtette ijedtében a lámpát.

— Menjünk! — kiáltotta kétségbeesve és futott a kijárat felé!

— Meneküljünk! Egy medve! — vinyorgott közelebb egy ismerős hang. A doktor csak akkor vette észre, ki szalad előtte, mikor a szabadba érkezett. Sakál ur volt, senki más. Odakünn meg sem állt, loholt lóhalálában a falu felé.

Balambér nem futott el a váratlan találkozástól. Gondolta, hogy a francia rokon nem ért magyarul, azért medve-nyelven szólította meg:

— Lassan a testtel, atyámfia! Csak nem akarsz birkózni velem?

— Brim-brum, hát te mi vagy? Emberbőrben medve? — a rokon is meglepetésében leesücsült a földre.

VII.

Jó reggelt, Barlanghy uram! — köszöntötte Szemes doktor az ébredő taránszarvas-ölőt. — Ugye, mondtam az este, hogy ne egyék annyit vacsorára! Addig hempergett, addig orditozott, míg a padlóra került. Balambér feltápáskodott a földről.

— Hm, orditoztam, hemperegtem?! Meghiszem azt! Még csak ne is orditoztam volna? — dömmögte magában. Szemes Tóbiás pedig azt mondotta:

— Öltözzünk fel gyorsan, mert mindjárt Lion-ba érkezünk. Ott pedig ki kell szállnunk. Örül-e, Barlanghy ur, hogy végre meg érkezünk Franciaországba?

— Messzebb jártam én az éjszaka! — vonogatta még a vállát a taránszarvas-ölő.

— Talán csak nem? — esodálkozott a doktor.

— Vagy igen! Az ősember barlangja előtt voltam: ősrokonaimnál szénát reggeliztem: taránszarvas-pesenyét szereztem magamnak: de még Mammuth őfelségét is láttam!

Avval elmesélte töviről-hegyére, mit álmodott. Szemes Tóbiás nagyot nevetett rajta.

— Nem gondoltam, hogy ilyen jól figyelt a meséimre; lám, egy bő vacsora meg egy pár szép mese milyen messze-multba viheti az embert!

— Hiszen, ha még az embert vinné! — sóhajtott Balambér. — De a medvét vitte! Az ember — már mint doktor ur — jóízűen aludt, míg én az ősvilágot jártam.

Mire felöltöztek, csakugyan berobogott a vonat Lion városába.

— Itt szétnéztünk egy kicsit, Balambér uram! — szólt Tóbiás. Automobílna raktatták az utitáskákat, he-

kérem! — szólt buesuszóul. Szeretném, ha nagy utat tehetnének meg az éjszaka beálltáig, mert akkor le kell ereszkedniünk!

Mig Szemes Tóbiás a repülő emberrel beszélt, Balambér körülnézett az uccán. Egyszerre mintha Sakál ur vörös ábrázata villant volna el az ucca sarkon.

Lehetséges volna ez? — tündődött magában. — Ugyan hogy kerülne Sakál barátom ide? De azért elballagott a sarokig és bekaesintott a másik uccába. Persze, senkit sem látott.

Mire visszatért a vendéglő elé, Szemes doktor már az autóban várt reá.

— Jöjjön, jöjjön, Barlanghy uram, siessünk! Lehet, hogy még a délután haza indulhatunk!

Az urfi ennek nagyon megörült. Hát még, mikor meghallotta, hogy repülőgépen mehet haza. Ej, ha, be meg bámulják majd otthon a híres kecskevadászt, a daliás elefántlovagot, a rettenehetetlen tarándszarvas ölot, aki a levegőben is utazott!

— Légi doktor leszek, ilyen nem került eddig a Barlanghy családból! — dürmögte meglegedetten.

— Hahaha! — hangzott valahonnan. — Doktor ur nevetett? — kérdezte Balambér.

— Én nem. — felelt Szemes Tóbiás.

— Pedig itt nevetett valaki!

Az autó vezetője sem nevetett, ki lehetett hát! Talán megint álmodott az ifjur!

Nem, nem álmodott! Az autó nagy vászonernyője eltakarta azt a vörösképű urat, aki hátul felkapaszkodott a robogó kocsira. Ott kuporog, ott vigyorog az urfi háta mellett régi jó barátja, Sakál ur; de az urfi mitsem tud erről!

Csakhamar a barlang elé értek. Meggyújtották a lámpákat s a két barlangkutató elindult ősember-festményeket nézni.

Balambérnak eleinte nem igen tetszett a barlang.

— Ennél a miénk is külön! — szólt fitymálóan. — Milyen keskeny, milyen alacsony! Hiszen itt alig lehet járni!

Valóban, sok helyen nagyon összeszűkült a barlangba vezető folyosó.

— Ős-rokomunk, ugy látszik, sovány bácsi volt, szólt Szemes doktor. — Holmi Dütóhas itt nem férne keresztül!

vizük íó, a napjuk meg szur! Fránya egy nyelv, nem medvének való!

Mig ezt eldirmegte-dörmögte Balambér koma, a felvonó készülék felvitte őket a harmadik emeletre. Leporolták, kicsinosították magukat a szobájukban, azután lesétáltak az uccára.

— No már mégis kezdem hinni, hogy nem Budapesten vagyunk! — szólt Balambér, amint pár lépést mentek. — Ott még sincs ennyi ember, ennyi automobil az uccákon. Nini — kiáltott — doktor ur, nézze, repülőgép!

Elbáméskodott a magasan berzegő gépmadárton s püff! Nekiment egy szembejövő urnak.

Soking! — mordult fel a tiszteletreméltó idegen és mérgesen végignézte az urfit.

— Bocsánat — hajolt meg ő szeliden — nem szárdékosan tettem, elhiheti uraságod!

De az idegen még mérgesebben kiáltotta, hogy „soking“, aztán tovább állott.

— Mit akart ez az ur a sok ingével! — kérdezte a doktortól Balambér.

— Azt mondta, hogy neveletlen kegyelmed, — mosolygott Szemes doktor, Csakhogy angolul mondta.

— Hát angolok is vannak Lionban!

— Van itt mindenféle náció. Látja, még a magyarok közül is került kettő!

Balambér most valami ismerős pofát vett észre az emberáradatban. Elengedte a kísézője karját s a gyalogjáró szélére lépett. Ám hiába szemlélődött, többet nem került a szeme elé.

— Hm, akármilyen legyenek, ha már megint nem álmodtam! Ép olyan pofát láttam, mint Sakál Tihamér!

Gondolkozva indult a doktor után, aki közben tovább sétált. Csodálkozott, hogy minden ember szembe jő vele. Püff, püff, egy lépést sem tehetett, hogy bele ne ütközzék valakibe, le ne tapossa a lábát uraknak, asszonyoknak.

— Á droát! Á droát! — kiabálták neki hangosan a szembejövők.

— Ad ruhát? — bámult rájuk a hős turista. — Mi a szösz lehet ez már megint? Az a másik a sok ingével hengegett az imént ezek meg ruhát akarnak adni!

Szerenesére, Szemes doktor észrevette; milyen ve-

lyet foglaltak a püfögő kocsiban és egy szállodához hajtottak.

— Teremtuccse! — szólt Balambér, mikor körültekintett. — Már megint álmodom? — és dörzsölgette a szemét.

— Mit álmodik, fiatal ember? — kérdezte mesolyogva a doktor, aki mulatott az ifjú csodálkozásán.

— Azt álmodom, hogy Budapesten vagyunk! — felelt az előkelő turista és kecskevadász. — Hopp, becsukom a szemem, hopp kinyitom a szemem: esoda történt velünk, doktor ur! Hiszen a Duna partján vagyunk!

— Hasonlít hozzá, Balambér uram! — nevetett a doktor. — Szép nagy folyó ez is, de nem a Duna, hanem a Rhóne. Franciaországban vagyunk, nem Budapesten. Nézze csak, milyen lapostetejű paloták sorakoznak a partokon. Odahaza nem ilyenek a háztetők!

Balambér csak esóvált a buksiját.

— Ergő-mergő, talán leültek egy kicsit pihenni! Ez a gyönyörű palotasor, ez a sok hajó, sok híd — olyan ez éppen, mint Budapesten a Dunapart. Egész bizonyosan az Irón partján járunk?

— Hahaha, kacagott Szemes doktor. — Az irón nem folyó, hanem ceruza, Balambér uram. Rhóne a neve ennek a víznek!

Kanyarodott az automobil s most még egy folyó tünt az utasok szeme elé.

— Doktor ur, két ceruza van már! Azaz, akarom mondani irón! Vagy Rhone, vagy minek hívják! Ott egy fiatalabb, ni!

— Igen, bólintott Tóbiás ur. — Az meg a Saone (Szón) folyó. Itt ömlik bele a Rhóne-ba.

— Rhóne, Saóne! — mormogta Balambér. — Soh' sem tanulom én meg ezeket a neveket! Már nekem ceruza marad ez a folyó örökre!

Megérkeztek a szállodához. Az aranygombos portás udvariasan hajlongott az érkezők előtt.

— Bonzsur, moszjo, bonzsur!

— Igen, barátom, moszt jövök, moszt jövök! — mondta Balambér. — De mért mondja, hogy megszur!

— Nem akarja az megszurni, Barlanghy ur! — szólt Szemes doktor. — Csak jónapot kívánt uraságodnak!

— Hát a francia szur, amikor jónapot kíván? A

Pár perce haladtak már a barlangban, mikor végre feltűnt az első falfestmény. Vörös festékekkel mázolt ösbőlény volt ez. Testéből öt-hat nyíl esüggött alá. Nem messze tőle szarvasok viaskodtak egymással. Balambér tüstént felismerte őket.

Ilyent ütöttem én le álomban! Ennek a husából peesenycztam Ős-Sakál urral!

— Hahaha! — hangzott újra a sötétből.

— Mi volt az! — nézett egymásra a két ur. Bevilágították a folyósót, de nem láttak senkit, semmit.

— Ugy látszik, megint álmodom! — nyugodt meg az urfi. Szemes doktor azonban aggodalmasan esóvált a fejét.

— Furesa, nagyon furesa! Egészen tisztán hallottam a kacagást!

— Mivel azonban hiába meresztgették a szemüket, tovább sétáltak. Nem messze esarnokká tágult a szűk folyosó.

— Ime, Barlanghy ur, ott áll tiszteletreméltó ősapja: az igazi Barlanghy, akit a tudósok is ezen a néven ismertek!

Balambér lekapta fejéről zergeszakállas kis kalapját. Mintha csak az álmát látná újra: teljes nagyságában baktatott a falon egy óriás ősrokon. A fejét lehatotta, szaporúan gondolkodó ábrázattal nézett késői utódjára.

— Szinte a morgását is hallom! — mondta áhitatosan Balambér.

— Hallgasson csak! — kapta meg a karját a doktor. — Mintha én is hallanám!

Figyeltek, hallgatóztak, de hiába. Csend ült a sötét üreg magas boltozata alatt, csak néha hallott egy-egy hulló vízésepp esobbanása.

Szemes doktor megnyugodott.

— Képzeldtünk! — szólt nevetve. — Nem esoda! Ezek a képek, itt mélyen a föld alatt, évezredek előtti világból mesélnek!

— Vajjon mit akart velük az ősember? — kérdezte Balambér. — Hiszen itt a sötétben alig láthatta őket!

— Sok tudós törte ezen a fejét, Balambér uram. A legtöbben azt hiszik, hogy varázserejűeknek tartotta ősrokonunk ezeket a rajzokat. Azt hitte, hogy ha lerajzolja a medve, a szarvas, a bölény képét barlangja fa-

szedelemben forog az utitársa. Visszajött érte és karon ragadta.

— Jobboldalon kell mennie, Balambér ur, azt kia bálták a járókelők. Látja, itt mindenki abban az irányban halad, mint mi. Aki visszafelé akar menni, az a gyalogjáró külső felére, a jobboldalára kerül.

— No, most már egészen bizonyos, hogy nem Budapestestén vagyunk! — gondolta az urfi, — ott csak a hidakon van ilyen szigorú rend, az uccákon mindenki ott megy, ahol akar!

Sokáig sétáltak a fényes kirakatok előtt, megbámulták a szobrokat, szökőkutakkal díszített, gyönyörű virágokkal beültetett tereket. Mikor hazafelé indultak, észbe jutott Balambérnak, hogy ajándékokat vehetne az otthonlevőknek.

— Akkor valami szép selyemholmit vegyünk! — indítványozta a doktor. — Lion a selyemgyártás hazája. Semhol sincs annyi szép és olcsó selyem, mint itten.

— Eljen, vegyünk hát selymet! Ilonkának selyem bluzt v szék, édes apámnak selyem inget, selyem harisnyát; de még a Kati szakácsné is kap egy szép selyem ruhát!

Bementek egyik nagy selyemkereskedésbe és mindent bevásároltak. Öreg Barlanghy Adám barna, szőrbundája fölé még sohasem simult olyan puha, drágálatos ing, mint amilyet Balambér vett neki. Fájos tányértalpain aligha hordott valaha harisnyát szebbet, divatosabbat, mint azok voltak, amiket a lion-i kereskedő esomagolt be Balambér urfinak. Hát a Kati szakácsné mit fog szólni, ha meglátja a nehéz brokázselyem ruhát! Akár a király ebédjére is elmehet benne!

Mikor kiléptek a boltból, Balambér nagyot kiáltott és futásnak eredt.

— Fogják meg! Ott fut a tolvaj!

Csakugyan. Sakál ur menekült az urfi elől. Úgy látszik, megszökött a veronai rendőroktól és ime, ő is itt sétált a lion-i uccákon.

Már-már utolérte ü dözöje, már kinyult utánna egy hatalmas manes, de ekkor átfutott Sakál ur az ucca másik oldalára. Balambér persze utánna. Látta, hogy az út közepén ott áll felemelt kézzel a rendőr.

— No, épen jó helyre menekülsz, pajti! — dörmögte vigan.

Am abban a percben leeresztette a rendőr a kezét

s az úton megindultak újra az automobílok. Balambér mit sem törődött velük, el rohant a rendőr mellett, hanem az nyakon esípte.

— Hé, ne engem fogjon meg, ott fut a tolvaj! Sakál ur a tolvaj, eresszen! — kiabált szegény farkaszakadtából. De a rendőr nem eresztette el a gallérját. Magyarázott neki valamit franciául, hanem azt persze nem értette meg az urfi. Toporszékolt haragjában, mikor látta, mint vigyorog rá vissza Sakál ur a tulsó oldalról s aztán eltűnik az egyik uccasarkon. Vagy öt percig álldogált ott a rendőr mellett, míg az újra felemelte a kezét. Az automobílok megállottak s az emberek átsietthettek az út egyik oldaláról a másikra. Így szokás a nagyobb városokban a járókelőket megvédeni az elgázolás veszedelmétől. Balambér ezt nem tudta s azt hitte, Sakál urat akarta meg menteni a lion-i rendőr. Szídta is az ártatlant Szemes doktornak, mikor újra összekerültek.

Elsétáltak a szállodájukhoz, megebédeltek, ebéd után pedig kihajtottak a pályaudvarra és ismét vonatra ültek. Egész délután, egész éjjel utaztak. Dimbekdombok maradtak el mögöttük, dübörgő vashidakon hosszú vashidakon száguldott át a vonat. Másnap délután végre megérkeztek a Vézére folyó völgyébe, Franciaország kélős közepére. Itt vannak azok a barlangok, amiknek falaira az ősemlék pingált képeket. Szemes doktor alig várta, hogy meglássa őket. Rögtön megludakolta a vendéglöstől, mikor és hogyan lehet a barlangba jutni?

— Akár azonnal is, az én automobíloomon, — felelt a vendéglős. Miután azt kérdezte:

— Tudja-e uraságod, hogy még egy magyar ur lakik tegnap óta nálam!

— Ne mondja!

— Igen, az este érkezett repülőgépen. Valami baj történt a gépével, azért kellett leszállania. Ma délután már indul is tovább, Magyarországra.

— Ejnye, de jó lenne, ha minket is elvinne! — mondta a doktor. — A barlangot hamarosan megnézzük s azután nincs itt semmi dolgunk.

Mindjárt fel is kereste a repülőgépes utast. Elmondta, mi járatlan vannak s az idegen ur szívesen vállalkozott rá, hogy hazaszállítja őket.

— Csak hamarosan jöjjenek vissza a barlangtól.